TIESAS RĪKOJUMS (sestā palāta)

2019. gada 24. septembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Eiropas Savienības Pamattiesību harta – Tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā – Tiesas precedents – Šķīrējtiesa – Acīmredzama nepieņemamība un Tiesas kompetences neesamība – Tiesas Reglamenta 53. panta 2. punkts un 94. pants

Lietā C-185/19

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Tribunalul Arbitral de pe lângă Asociația de arbitraj de pe lângă Baroul Cluj* (Kluža advokatūras Arbitrāžas asociācijas šķīrējtiesa, Rumānija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2019. gada 12. februārī un kas Tiesā reģistrēts 2019. gada 25. februārī, tiesvedībā

KE

pret

LF,

TIESA (sestā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja K. Toadere [*C. Toader*], tiesneši A. Ross [*A. Rosas*] un M. Safjans [*M. Safjan*] (referents),

ģenerāladvokāts: Dž. Pitrucella [*G. Pitruzzella*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu sniegt atbildi, izdodot motivētu rīkojumu atbilstoši Tiesas Reglamenta 53. panta 2. punktam,

izdod šo rīkojumu.

Rīkojums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt LES 6. panta 1. punktu un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 20. un 47. pantu.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp KE un LF, diviem advokātiem, kas praktizē savu profesiju Rumānijā, par LF savā *Facebook* lapā pausto komentāru attiecībā uz KE publicētu rakstu likumību.

* Tiesvedības valoda – rumāņu.

Rumānijas tiesību akti

3 Rumānijas Konstitūcijas 30. panta 6. punktā ir paredzēts:

"Ar vārda brīvību nedrīkst tikt nodarīts kaitējums personas cieņai, godam, privātajai dzīvei, kā arī tiesībām uz savu attēlu."

4 Civilkodeksa 58. pantā "Ar personību saistītas tiesības" ir noteikts:

"(1) Ikvienai personai ir tiesības uz dzīvību, veselību, fizisko un garīgo integritāti, cieņu, savu attēlu, privātās dzīves neaizskaramību, kā arī šāda veida tiesības, kas ir atzītas ar likumu.

(2) Šīs tiesības nav nododamas citām personām."

5 Civilkodeksa 72. pantā "Tiesības uz cieņu" ir noteikts:

"(1) Ikvienai personai ir tiesības uz tās cieņas ievērošanu.

(2) Ir aizliegts jebkāds personas goda un reputācijas aizskārums bez tās piekrišanas vai pārkāpjot 75. pantā paredzētās robežas."

6 Saskaņā ar Civilkodeksa 252. pantu "Cilvēka personības aizsardzība":

"Ikvienai fiziskai personai ir tiesības uz tādu cilvēkam raksturīgo vērtību aizsardzību kā dzīvība, veselība fiziskā un garīgā integritāte, cieņa, privātās dzīves intimitāte, apziņas un zinātniskās, mākslinieciskās, literārās un tehniskās jaunrades brīvība."

7 Civilkodeksa 253. pantā "Aizstāvības pamati" ir noteikts:

"(1) Fiziska persona, kuras nemantiskās tiesības ir tikušas pārkāptas vai apdraudētas, jebkurā brīdī var lūgt tiesu:

a) aizliegt īstenot nelikumīgos nodarījumus, ja tos ir paredzēts veikt;

b) noteikt, ka pārkāpums ir jāizbeidz, un aizliegt tā turpmāku veikšanu, ja tas turpinās;

c) konstatēt veikto nodarījumu nelikumību, ja to radītie traucējumi joprojām pastāv.

(2) Atkāpjoties no 1. punkta noteikumiem, tāda nemantisko tiesību aizskāruma gadījumā, kas ir noticis vārda brīvības īstenošanas dēļ, tiesa var noteikt tikai 1. punkta b) un c) apakšpunktā paredzētos pasākumus.

(3) Turklāt no šāda tiesību aizskāruma cietušais var lūgt tiesu noteikt nodarījuma izdarītājam pienākumu veikt jebkādu tādu pasākumu, ko tiesa uzskata par nepieciešamu, lai atjaunotu aizskartās tiesības, piemēram,

a) pienākums izdarītājam publicēt notiesājošo spriedumu par saviem līdzekļiem;

b) jebkāds cits pasākums, kas ir nepieciešams, lai izbeigtu nelikumīgo nodarījumu vai atlīdzinātu radīto kaitējumu.

(4) Piedevām cietušais var lūgt zaudējumu atlīdzību vai attiecīgā gadījumā mantisku atlīdzinājumu par viņam nodarīto, tostarp nemantisko, kaitējumu, ja tajā ir vainojams kaitējumu radījušā nodarījuma izdarītājs. Šajos gadījumos uz tiesībām celt prasību attiecas noilgums."

8 Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 6. pantu "Tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu iespējami īsos un prognozējamos termiņos":

"(1) Ikvienai personai ir tiesības uz to, lai tās lieta tiktu izskatīta taisnīgi iespējami īsos un prognozējamos termiņos neatkarīgā un objektīvā ar likumu izveidotā tiesā. Šajā nolūkā tiesai ir pienākums veikt visus likumā atļautos pasākumus un garantēt tiesvedības ātru norisi.

(2) 1. punkta noteikumi ir *mutatis mutandis* piemērojami attiecībā uz piespiedu izpildes procedūru."

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

9 KE un LF ir advokāti, kuri ir Kližas [*Cluj*] (Rumānija) advokatūras biedri. KE norāda, ka 2018. gada 22. februārī *Jurnalul Baroului Cluj* (*Kližas Advokatūras Žurnāls*), kas ir šīs advokatūras advokātu profesionālās apvienības žurnāls, tika publicēts raksts, kura autors ir KE, ar nosaukumu "Exercitarea dreptului la apărare prin declarații conținând afirmații necorespunzătoare adevărului în fața organelor judiciare" ("Aizstāvības tiesību īstenošana tiesu instancēs, sniedzot paziņojumus, kas ietver patiesībai neatbilstošus apgalvojumus").

10 KE norāda, ka, lai gan LF, kas ir šī žurnāla galvenais redaktors, sākotnēji nav bijis nekādu iebildumu pret šī zinātniskā raksta publicēšanu, pēc tā publicēšanas ir paudis zināmu, pēc KE domām, nepamatotu, kritiku, kuras galējā izpausme ir LF *Facebook* lapā publicētais paziņojums, kura saturs iesniedzējtiesas nolēmumā nav izklāstīts.

11 Pēc KE domām, šādi paziņojumi nekādi neietilpst tādas kritikas kategorijā, uz kuru attiecas tiesības uz vārda brīvību.

12 2019. gada 28. janvārī KE vērsās *Tribunalul Arbitral de pe lângă Asociația de arbitraj de pe lângă Baroul Cluj* (Kližas advokatūras Arbitrāžas asociācijas šķīrējtiesa, Rumānija) ar prasību pret LF. KE lūdz šo šķīrējtiesu:

– konstatēt 2019. gada 7. janvārī LF *Facebook* lapā veiktās publikācijas nelikumību un

– piespriest LF atbilstoši Civilkodeksa 253. panta 3. punkta a) un b) apakšpunktam publicēt nolēmumu savā *Facebook* lapā un atstāt tur šo publikāciju vismaz tikpat ilgu laiku, cik šajā lapā ir atradusies nelikumīgā publikācija.

13 LF lūdz *Tribunalul Arbitral de pe lângă Asociația de arbitraj de pe lângă Baroul Cluj* (Kližas advokatūras Arbitrāžas asociācijas šķīrējtiesa) vērsties Tiesā ar prejudiciālu jautājumu.

14 Šī šķīrējtiesa apgalvo, ka tai ir jāņem vērā, no vienas puses, Rumānijas tiesām noteiktais pienākums atbildēt uz visiem pušu lūgumiem un aizstāvības pamatiem, tātad – arī lūgumu vērsties Tiesā, un, no otras puses, tiesas precedenta saistošā rakstura problemātika, jo minētā tiesa uzskata, ka tā nevar sniegt risinājumu, kas atšķirtos no atbilstīgā tiesas precedenta, lai gan tā neidentificē saderīgāku attiecīgā tiesiskā regulējuma piemērošanas veidu.

15 Šajos apstākļos *Tribunalul Arbitral de pe lângă Asociația de arbitraj de pe lângă Baroul Cluj* (Kluža advokatūras Arbitrāžas asociācijas šķīrējtiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai [ES] līguma normas, īpaši tā 6. panta 1. punkts, saskaņā ar kuru [Eiropas] Savienība atzīst tiesības, brīvības un principus, kas izklāstīti [Hartā], kurai ir tāds pats juridiskais spēks kā Līgumiem, un Hartas normas, it īpaši tās 20. pants, ar ko ir noteikts, ka visas personas ir vienlīdzīgas likuma priekšā, un tās 47. pants, kurā ir noteikts, ka ikvienai personai ir tiesības uz taisnīgu lietas izskatīšanu, ir jāinterpretē tādējādi, ka Rumānijas tiesai ir pienākums:

– atbildēt uz visiem pušu lūgumiem un aizstāvības pamatiem, tos efektīvi izvērtējot, jo pusēm ir tiesības sagaidīt konkrētu un tiešu atbildi par attiecīgās lietas atrisināšanai izšķirošajiem pamatiem, un

– ievērot tiesas precedenta saistošo raksturu, ja tiesas precedents ir šīs pašas tiesas vai citas Rumānijas tiesas galīgs spriedums lietā, kurā to izskatošā valsts tiesa nosaka, ka ir atbilstīgi šo precedentu minēt, un konstatē lietu "juridisko līdzīgumu", un šis saistošais raksturs nozīmē, ka tiesa, kas konstatē šādu "juridisko līdzīgumu", atšķirīgu risinājumu var sniegt vienīgi tad, ja tā savu atšķirīgo nostāju pamato ar likuma tekstam atbilstošāku piemērošanas veidu?"

Par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību un Tiesas kompetenci

16 Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 53. panta 2. punktu, ja Tiesas kompetencē acīmredzami nav izskatīt attiecīgo prasības pieteikumu vai ja prasības pieteikums ir acīmredzami nepieņemams, Tiesa pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas un neveicot tālākas procesuālās darbības var lemt, izdodot motivētu rīkojumu.

17 Šajā lietā ir jāpiemēro šī tiesību norma.

18 Šajā ziņā ir jānorāda, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir acīmredzami nepieņemams, ņemot vērā Reglamenta 94. panta c) punktu, jo šajā lūgumā izklāstītie apstākļi neļauj konstatēt tā pieņemamību, ņemot vērā nosacījumu, ka to ir jābūt iesniegušai "tiesai" LESD 267. panta izpratnē. *Tribunalul Arbitral de pe lângă Asociația de arbitraj de pe lângă Baroul Cluj* (Kluža advokatūras Arbitrāžas asociācijas šķīrējtiesa) nemin nevienu apstākli, kas varētu pierādīt, ka tai ir šāds statuss.

19 Tā kā nešķiet, ka valsts tiesiskajā regulējumā būtu noteikts pienākums celt prasību šajā tiesā kā vienīgais līdzeklis, lai atrisinātu pamatlietu, un būtu izslēgta iespēja pusēm vērsties vispārējās jurisdikcijas tiesās, minētajai šķīrējtiesai bija jānorāda iemesli, kuru dēļ vēršanās šajā tiesā šajā gadījumā ir bijusi obligāta. Turklāt iesniedzējtiesas nolēmumā nav nevienas atsauces uz Civilprocesa kodeksa normām, kurās būtu regulētas šķīrējtiesas ar oficiālu institūciju statusu. Līdz ar to ir jāuzskata, ka šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir acīmredzami pieņemams.

20 Turklāt, runājot par Tiesas kompetenci interpretēt noteiktas Hartas normas, ir jāpiebilst, ka, pat pieņemot, ka iesniedzējtiesas nolēmums būtu pieņemams, tajā nav ietverts neviens konkrēts apstāklis, kas ļautu uzskatīt, ka pamatlieta attiecas uz tādas Savienības tiesību normas interpretāciju vai piemērošanu, kura nav ietverta Hartā.

21 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir iesniegts tiesvedībā starp divām privātpersonām saistībā ar prasību, kuras mērķis ir lūgt konstatēt publikācijas *Facebook* lapā nelikumību. Šajā kontekstā *Tribunalul Arbitral de pe lângă Asociația de arbitraj de pe lângă Baroul Cluj* (Kluža advokatūras Arbitrāžas asociācijas šķīrējtiesa) vēlas, lai noteiktu procesuāla rakstura pienākumu novērtēšanai tiktu piemērots LES 6. panta 1. punkts un Hartas 20. un 47. pants.

22 Ņemot vērā Hartas 51. panta 1. punktu, tās normas attiecas uz dalībvalstīm tikai tad, ja tās īsteno Savienības tiesību aktus. Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru Savienības tiesību sistēmā garantētās pamattiesības ir piemērojamas visās Savienības tiesībās reglamentētajās situācijās, taču ne ārpus šādām situācijām (spriedums, 2013. gada 26. februāris, *Åkerberg Fransson*, C-617/10, EU:C:2013:105, 19. punkts, un rīkojums, 2017. gada 11. janvāris, *Boudjellal*, C-508/16, nav publicēts, EU:C:2017:6, 17. punkts).

23 Šajos apstākļos, pamatojoties uz Tiesas Reglamenta 53. panta 2. punktu, ir jākonstatē ka *Tribunalul Arbitral de pe lângă Asociația de arbitraj de pe lângă Baroul Cluj* (Klužas advokatūras Arbitrāžas asociācijas šķīrējtiesa) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, kas ir iesniegts ar 2019. gada 12. februāra lēmumu, ir acīmredzami nepieņemams un izskatīt šo lūgumu katrā ziņā acīmredzami nav Tiesas kompetencē.

Par tiesāšanās izdevumiem

24 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (sestā palāta) izdod rīkojumu:

***Tribunalul Arbitral de pe lângă Asociația de arbitraj de pe lângă Baroul Cluj* (Klužas advokatūras Arbitrāžas asociācijas šķīrējtiesa, Rumānija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, kas ir iesniegts ar 2019. gada 12. februāra lēmumu, ir acīmredzami nepieņemams, un izskatīt šo lūgumu katrā ziņā acīmredzami nav Eiropas Savienības Tiesas kompetencē.**

[Paraksti]